

PROVINCIE LIMBURG

Viswater Kattekoelenvijver Brunssum

Quickscan flora en fauna

PROVINCIE LIMBURG

Viswater Kattekoelenvijver Brunssum

Quicksan flora en fauna

Versie: Concept 01
Project: PLI143

Gecontroleerd door:

26 maart 2013

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Doelstelling.....	1
1.3	Leeswijzer.....	1
2	Projectgegevens	3
2.1	Ligging van het plangebied.....	3
2.2	Huidig en historisch gebruik plangebied.....	3
2.3	Voorgenomen ingrepen.....	4
3	Natuurbescherming	7
3.1	Flora- en faunawet.....	7
3.2	Ontheffingen Flora- en faunawet.....	7
3.3	Gebiedsbescherming.....	8
3.3.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	8
3.3.2	Provinciaal Omgevingsplan Limburg.....	9
4	Inventarisatie flora en fauna	13
4.1	Bronnenonderzoek.....	13
4.1.1	Provincie Limburg.....	13
4.1.2	www.waarneming.nl.....	14
4.1.3	Onderzoek Buitenring Parkstad.....	15
4.2	Verkenkend veldbezoek.....	16
5	Interpretatie	19
5.1	Flora.....	19
5.2	Fauna.....	19
6	Effecten voorgenomen ingrepen	21
6.1	Beschermde soorten.....	21
6.1.1	Flora.....	21
6.1.2	Fauna.....	21
6.2	Beschermde gebieden.....	22
7	Conclusies en aanbevelingen	25
7.1	Algemeen.....	25
7.2	Beschermde soorten.....	25
7.3	Beschermde gebieden.....	26

Bijlagen

Geen inhoudsopgavegegevens gevonden.

Tabellenlijst

Tabel 1: Overzicht van de tijdens de provinciale karteringen waargenomen beschermde soorten binnen en in de directe nabijheid van het plangebied (bron: provincie Limburg).	13
Tabel 2: Gemelde waarnemingen van beschermde soorten binnen en nabij het plangebied op de website www.waarneming.nl.	14

Tabel 3: Vastgestelde beschermde soorten in of nabij het plangebied Kattekoelenvijver tijdens de flora- en faunaonderzoeken voor Buitenring Parkstad (bron: Oranjewoud, 2012).	15
Tabel 4: Vastgestelde vleermuissoorten in of nabij het plangebied Kattekoelenvijver tijdens de flora- en faunaonderzoeken voor Buitenring Parkstad, inclusief de gebiedsfunctie (bron: Oranjewoud, 2012).	16

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Huidige ligging van de Kattekoelenvijver (bron topografie: Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn).	3
Afbeelding 2: Het plangebied (rood) voor verplaatsing van de Kattekoelenvijver (bron topografie: Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn).	4
Afbeelding 3: Opgestelde varianten voor de Kattekoelenvijver (tekening: Kragten).	4
Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura2000-gebieden (blauw gestreept). Bron: Natura2000 Viewer, European Environment Agency.	9
Afbeelding 5: Uitsnede uit de Groene-Waardenkaart, behorende bij het POL2006 (provincie Limburg). Het plangebied bevindt zich binnen de EHS en de POG.	10
Afbeelding 6: Uitsnede uit het provinciaal Natuurbeheerplan 2013 (bron: provincie Limburg).	11
Afbeelding 7: Linksboven: de grootste visvijver Kattekoelen, rechtsboven: bos tussen Kattekoelen en de Roode Beek. Linksonder: Roode Beek, rechtsonder: bos langs Ubachsweg (foto's: Kragten, 2013).	17

1 Inleiding

De provincie Limburg realiseert in de toekomst de Buitenring Parkstad. Bij Brunssum overlapt het tracé van deze nieuwe weg met een tweetal viswateren, gezamenlijk aangeduid als Kattekoelenvijver. De provincie wil ter plaatse graag een viswater behouden, zodat verlegging van de vijvers nodig is. Hiertoe wordt een variantenstudie uitgevoerd om de mogelijkheden te verkennen. In dat kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd, waarvan de resultaten zijn opgenomen in dit rapport.

1.1 Aanleiding

De Buitenring Parkstad is gepland dwars door het grootste viswater van de Kattekoelenvijver, gelegen aan de Hoogenboschweg in Brunssum. Deze vijver kan dan ook niet behouden blijven op de huidige locatie en om deze recreatieve voorziening voor Brunssum te behouden, is verlegging van de Kattekoelenvijver de enige mogelijkheid. Momenteel worden verschillende varianten van een nieuwe visvijver onderzocht.

Bij het aanleggen van een nieuwe vijver zullen verschillende werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, die nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige planten- en diersoorten. Zo zal aanwezig groen moeten worden verwijderd en zullen graafwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Derhalve is een quickscan flora en fauna uitgevoerd, om vast te stellen of ter plaatse beschermde soorten aanwezig zijn, waarvoor de geplande ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben.

1.2 Doelstelling

Het doel van de quickscan flora en fauna is het verkrijgen van een indruk omtrent de (waarschijnlijk) aanwezige beschermde flora en fauna binnen en in de nabijheid van het plangebied voor de nieuwe Kattekoelenvijver.

Indien het aannemelijk is dat binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen, dan is voor de realisatie van de plannen mogelijk de aanvraag van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

1.3 Leeswijzer

De basisgegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en het historisch gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.

Hoofdstuk 3 geeft een korte toelichting op de natuurbescherming door de Flora- en faunawet.

In hoofdstuk 4 zijn de natuurwaarden van het plangebied in eerste instantie geïnventariseerd door middel van literatuuronderzoek. Daarnaast is het plangebied eenmalig bezocht, waarbij gericht is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De verkennende inventarisatie is uitgevoerd door mw. E. Bosch-Thomas, adviseur ecologie en beheer (ir. Bos- en natuurbeheer) van ons kantoor.

De brongegevens zijn in hoofdstuk 5 geïnterpreteerd aan de hand van de aanwezige biotopen binnen het plangebied, waarbij tevens het belang van het plangebied is beoordeeld voor de waargenomen beschermde soorten.

In hoofdstuk 6 worden de effecten behandeld die als gevolg van de voorgenomen ingrepen worden verwacht. De conclusies van het onderzoek staan vermeld in hoofdstuk 7.

2 Projectgegevens

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging van het plangebied, waarna aandacht wordt besteed aan het huidige en historisch gebruik van het plangebied. Tenslotte worden de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied kort beschreven.

2.1 Ligging van het plangebied

Het huidige viswater Kattekoelenvijver is gelegen ten noordoosten van Brunssum, aan de rand van de bebouwde kom (zie afbeelding 1). De Kattekoelenvijver bestaat in feite uit twee viswateren: een kleine, zuidelijk gelegen vijver en een grotere, noordelijk gelegen vijver.

Aan de zuidzijde grenst het viswater Kattekoelenvijver aan de Hoogenboschweg. Aan de west- en oostzijde vormen respectievelijk de Roode Beek en de Kattekoelenweg de begrenzing van het huidige terrein van het viswater.

Afbeelding 1: Huidige ligging van de Kattekoelenvijver (bron topografie: Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn).

Het plangebied voor de compensatie van de Kattekoelenvijver heeft een iets andere begrenzing. De zuid- en oostgrens komen overeen met de huidige begrenzing. In het noorden zal de aan te leggen Buitenring Parkstad in de toekomst de grens vormen van het viswaterterrein. De oostgrens is afhankelijk van de uiteindelijk gekozen variant en bevindt zich ofwel ten oosten, ofwel ten westen van de Roode Beek. De begrenzing van het plangebied voor het nieuwe viswater is aangegeven in afbeelding 2 op de volgende pagina.

2.2 Huidig en historisch gebruik plangebied

Uit de Atlas van Historische Topografische Kaarten van Limburg (1898-1926) blijkt, dat de Kattekoelenvijver begin 20^e eeuw nog niet aanwezig was. Het gebied bevond zich ook destijds aan de rand van de bebouwing van Brunssum, aan de doorgaande weg tussen Brunssum en Bouwberg. De Roode Beek stroomde, net als nu, aan de westzijde van het terrein van het huidige viswater. Binnen het terrein van het viswater was bos en weiland aanwezig.

Afbeelding 2: Het plangebied (rood) voor verplaatsing van de Kattekoelenvijver (bron topografie: Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn).

Momenteel bestaat een deel van het plangebied, zo blijkt uit afbeelding 2, uit de bestaande Kattekoelenvijver. Binnen de begrenzing van het plangebied is daarnaast bos aanwezig. Het betreft gedeeltelijk al ouder bos, met volwassen bomen in de boomlaag, en een klein gedeelte bosplantsoen, aan de westzijde van de Ubachsweg. Direct ten noorden en oosten van de vijvers zijn hellingen gelegen, eveneens begroeid met bos.

Binnen het plangebied bevindt zich verder ook de Roode Beek, die hier een natuurlijke, meanderende loop heeft. De beek is in 2005/2006 heringericht, waarbij de betonnen beschoeiing is verwijderd en de beek zijn oude loop heeft teruggekregen. De oevers zijn nog relatief kaal.

2.3 Voorgenomen ingrepen

De grootste van de beide visvijvers van de Kattekoelenvijver zal bij aanleg van de Buitenring Parkstad verloren gaan. Daarom wordt gezocht naar een nieuwe variant voor de visvijver, zodat de recreatieve functie binnen Brunssum wel behouden kan blijven. Er zijn drie varianten opgesteld voor het nieuwe viswater, zie afbeelding 3.

Afbeelding 3: Opgestelde varianten voor de Kattekoelenvijver (tekening: Kragten).

In alle drie de opgestelde varianten zal de kleine vijver geheel opgaan in het nieuw aan te leggen viswater. Het resterend deel van de grote vijver, dat niet bij het nieuwe viswater wordt betrokken, wordt gedempt. Bestaande oevers van de vijvers gaan daarmee verloren.

Afhankelijk van de gekozen variant, zal de overige oppervlakte waar rooi- en graafwerkzaamheden nodig zijn, kleiner of groter zijn. Bij variant 3 rijken deze werkzaamheden zelfs tot aan de westzijde van de Roode Beek en de Ubachsweg.

Vanwege de realisatie van de Buitenring Parkstad was een verlegging van de Roode Beek bij de Kattenkoelenvijver reeds voorzien. Het nieuwe tracé van de beek is daarbij afhankelijk van de uiteindelijke vorm van het nieuwe viswater.

3 Natuurbescherming

Kort wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten krachtens de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de gebiedsbescherming die op het plangebied van toepassing is.

3.1 Flora- en faunawet

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de flora is het verboden om beschermde soorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 Flora- en faunawet). Ten aanzien van fauna geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 Flora- en faunawet).

3.2 Ontheffingen Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die een nadelig effect hebben op beschermde flora en fauna is in principe een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak voor ontheffingsaanvraag. De beschermde soorten zijn daartoe ingedeeld in een drietal categorieën (tabellen):

1. Algemene soorten;
2. 'Overige' soorten;
3. Soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, soorten van bijlage I van de AMvB en alle vogelsoorten.

Voor algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Voor 'overige' soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingsaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik vrijstelling wordt verleend van artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik in de land- en bosbouw wordt géén vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk. De aanvragen van een ontheffing voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang.
- Er is geen alternatief.
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Vogelsoorten

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn alle vogelsoorten die in Nederland voorkomen, beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Dat betekent dat nesten van broedende vogels niet mogen worden verwijderd. In de door het Ministerie van LNV in 2009 goedgekeurde gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector is daarnaast een lijst opgenomen met vogelsoorten waarvan het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, kokmeeuw). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

3.3 Gebiedsbescherming

Om vast te stellen of binnen of nabij het plangebied mogelijk sprake is van gebiedsbescherming is de gebiedsbescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998 en de gebiedsbescherming volgens het Provinciaal Omgevingsplan Limburg en het Natuurbeheerplan van de provincie Limburg geraadpleegd.

3.3.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 richt zich op beheer, herstel en bescherming van de Natura2000-gebieden (Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden). Ter bescherming van de natuurwaarden waarvoor de verschillende Natura2000-gebieden zijn aangewezen, mogen projecten die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect hebben op soorten, niet worden uitgevoerd zonder een vergunning. Hierbij is van belang dat de Natuurbeschermingswet 1998 een zogenaamde 'externe werking' kent. Dit houdt in, dat ook projecten buiten beschermde gebieden vergunningplichtig kunnen zijn, wanneer zij een negatief effect hebben op het beschermde gebied.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied (zie afbeelding 3 op de volgende pagina). In de omgeving van het plangebied bevinden zich de Natura2000-gebieden Brunssummer Heide en Teverener Heide (Duitsland). De onderlinge afstand tussen het plangebied en deze gebieden bedraagt ruim 3 km. Tussen het plangebied en de beide beschermde natuurgebieden bevinden zich bedrijventerreinen, natuur en het Schutterspark. In hoofdstuk 6 vindt een onderbouwing plaats of de beide Natura2000-gebieden effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen verplaatsing van de Kattekoelenvijver.

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura2000-gebieden (blauw gestreept). Bron: Natura2000 Viewer, European Environment Agency.

3.3.2 Provinciaal Omgevingsplan Limburg

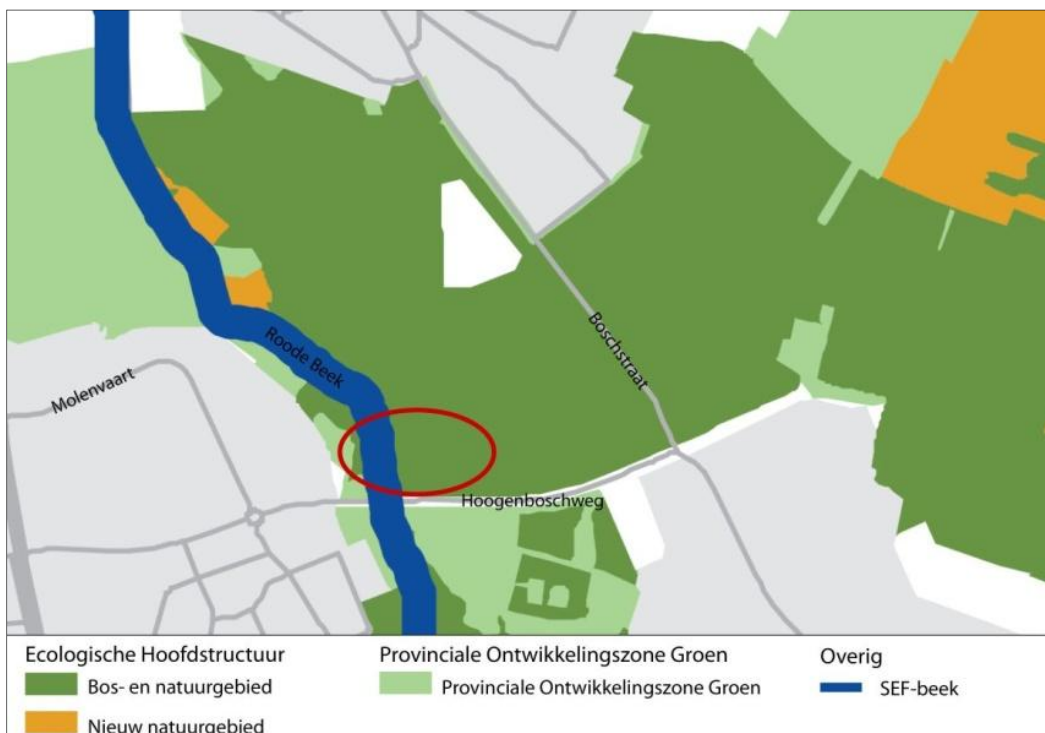
In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (actualisatie 2011) is de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) opgenomen. Net als voor de Natura2000-gebieden is het ruimtelijk beleid voor de EHS erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor de EHS het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het EHS-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007). Hierbij is de provinciale Beleidsregel Mitigatie en Compensatie Natuurwaarden (Provincie Limburg, 2005) van toepassing.

Naast de Ecologische Hoofdstructuur heeft de Provincie Limburg de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) aangewezen in het POL2006. Samen met de EHS vormt de POG de ecologische structuur van Limburg. Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming ('ja, mits'-principe). Dit houdt in dat ontwikkelingen in de POG in de eerste plaats worden bepaald door behoud en ontwikkeling van natuur en landschap. Daarnaast is ook het instandhouden van een goede toeristisch-recreatieve structuur en een op het landschap georiënteerde landbouw van belang. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn hier wel mogelijk, maar daarbij dient de aandacht steeds uit te gaan naar behoud en ontwikkeling van de juiste basiscondities

voor de beoogde verbetering van natuur en watersystemen. Worden binnen de POG bestaande natuur- en landschapswaarden aangetast, dan geldt ook hier de provinciale Beleidsregel Mitigatie en Compensatie Natuurwaarden (Provincie Limburg, 2005).

De begrenzing van de EHS en de POG is opgenomen in de bij het POL2006 behorende kaart Groene Waarden. Deze kaart is geactualiseerd in januari 2011 en zal in 2014 wederom worden herzien. Afbeelding 4 geeft een uitsnede uit de Groene Waarden-kaart weer, waaruit blijkt dat de Kattekoelenvijver onderdeel uitmaakt van de EHS. Het plangebied voor het nieuwe viswater is eveneens gelegen binnen de EHS, met een klein gedeelte POG ten westen van de Roode Beek. De Roode Beek is aangewezen als beek met een Specifiek Ecologische Functie.

Afbeelding 5: Uitsnede uit de Groene-Waardenkaart, behorende bij het POL2006 (provincie Limburg). Het plangebied bevindt zich binnen de EHS en de POG.

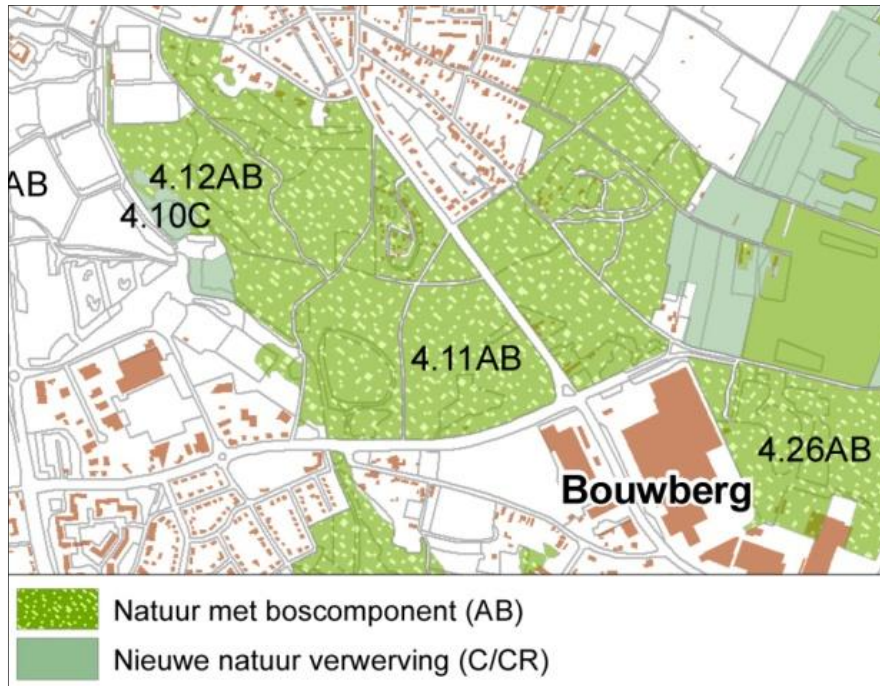

In het Provinciaal Natuurbeheerplan 2013 is voor de EHS opgenomen welke natuurdoeltypen binnen de EHS aanwezig zijn, dan wel worden nagestreefd. Afbeelding 5 op de volgende pagina toont een uitsnede uit het Natuurbeheerplan. Het deelgebied 4.11AB waar het plangebied deel van uit maakt, bestaat voor een groot gedeelte uit wintereiken-beukenbos. Langs de Roode Beek is vochtig bos aanwezig, dat echter verdroogd en verbraamd is. Bij de beek komt de groene kikker voor, in drogere bosdelen is plaatselijk het voorkomen van de hazelworm bekend. Bijzonder binnen het deelgebied 4.11AB is de aanwezigheid van (verruigd) wilgenstruweel, elzenbroekbos en rietmoeras ten oosten van de visvijver Kattekoelen, aangezien hier de beschermde soorten koningsvaren (tabel 1, AMvB artikel 75) en wilde gagel (tabel 2, AMvB artikel 75) voorkomen.

Het aangrenzend aan deelgebied 4.11AB gelegen deelgebied 4.12 AB betreft het gebied Breukberg. Bijzonder is hier het voorkomen van hellingveen. In het veenmostapijt komt het zeldzame rood veenmos voor. Ook de vochtige heide aan de bovenrand van het veen bevat bijzondere plantensoorten, zoals beenbreek (tabel 2, AMvB artikel 75), koningsvaren (tabel 1, AMvB artikel 75) en ronde en kleine zonnedauw (beide tabel 2, AMvB artikel 75) en verschillende zeggensoorten. De Breukberg is tevens van belang voor de herpetofauna. De volgende soorten komen hier voor: levendbarende hagedis, alpenwatersalamander (beide tabel 2, AMvB artikel 75), groene kikker (tabel 1/3, AMvB artikel 75) en heikikker

(tabel 3, AMvB artikel 75). Incidenteel kan ook de vinpootsalamander (tabel 3, AMvB artikel 75) worden waargenomen.

Afbeelding 6: Uitsnede uit het provinciaal Natuurbeheerplan 2013 (bron: provincie Limburg).

4 Inventarisatie flora en fauna

De inventarisatie van flora en fauna binnen het plangebied bestaat uit twee delen. Allereerst zijn verschillende bestaande bronnen geraadpleegd om een indruk te verkrijgen van de aanwezige beschermde soorten. Vervolgens is een veldbezoek gebracht aan het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Achtereenvolgens worden de beschikbare, recente gegevens besproken voor het plangebied bij de provincie Limburg en op de website www.waarneming.nl. Tevens is eerder uitgevoerde flora- en faunaonderzoek in het kader van de Buitenring Parkstad geraadpleegd op relevante informatie.

4.1.1 Provincie Limburg

De provincie Limburg beschikt over gegevens ten aanzien van vaatplanten en (minder algemeen voorkomende) broedvogels die tijdens provinciale karteringen worden verzameld. Bij deze karteringen worden alleen gegevens verzameld in het buitengebied; de bebouwde kom van dorpen en steden wordt niet onderzocht.

De meest recente broedvogel- en florakarteringen binnen de kilometerhokken waarin het plangebied gelegen is (196-330, 196-329, 197-330 en 197-329), hebben plaatsgevonden in respectievelijk 2011 en 2009. De waargenomen beschermde soorten in en in de directe omgeving van het plangebied zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 1: Overzicht van de tijdens de provinciale karteringen waargenomen beschermde soorten binnen en in de directe nabijheid van het plangebied (bron: provincie Limburg).

Soort	Beschermingsniveau*		
	FF	RL	VN
Broedvogels			
Boomklever (<i>Sitta europaea</i>)	3	-	5
Boomkruiper (<i>Certhia brachydactyla</i>)	3	-	5
Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)	3	-	-
Grauwe vliegenvanger (<i>Muscicapa striata</i>)	3	GE	5
Grote bonte specht (<i>Dendrocopos major</i>)	3	-	5
Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	3	-	3
Grote lijster (<i>Turdus viscivorus</i>)	3	-	-
Holenduif (<i>Columba oenas</i>)	3	-	-
Kleine bonte specht (<i>Dendrocopos minor</i>)	3	-	5
Meerkoet (<i>Fulica atra</i>)	3	-	-
Zwarte kraai (<i>Corvus corone</i>)	3	-	5
Planten			
Grote kaardenbol (<i>Dipsacus fullonum</i>)	1	-	-
Kleine maagdenpalm (<i>Vinca minor</i>)	1	-	-

* Beschermingsniveau:

FF = Flora- en faunawet; 1 = algemeen beschermde soort, 3 = streng beschermde soort.

RL = Rode Lijst van Nederland; GE = gevoelig.

VN = soort met vaste nestplaats; zie voor categorieën paragraaf 3.2.

4.1.2 *www.waarneming.nl*

Via de website *www.waarneming.nl* kunnen natuurliefhebbers en andere geïnteresseerden waarnemingen van planten- en diersoorten melden. Het plangebied bevindt zich binnen de inventarisatie-eenheid "Kattekoelen vijver en bos". Voor deze inventarisatie-eenheid zijn de ingevoerde gegevens vanaf 1 januari 2008 (maximaal 5 jaar oud) geraadpleegd.

Op de website *www.waarneming.nl* zijn voor de soortgroepen vogels en planten daadwerkelijk beschermde soorten gemeld voor het plangebied en/of de nabije omgeving. Deze soorten zijn opgenomen in tabel 2. Voor de soortgroep vogels dient te worden opgemerkt, dat het hierbij kan gaan om overvliegende, foeragerende, baltsende en nestelende vogels. De beenbreek is aangetroffen iets ten oosten van de Kattekoelenweg.

Voor de soortgroepen amfibieën en reptielen zijn geen waarnemingen gemeld van beschermde soorten. Voor de soortgroepen vlinders, libellen, vissen en kevers zijn in het geheel geen waarnemingen gemeld.

Tabel 2: Gemelde waarnemingen van beschermde soorten binnen en nabij het plangebied op de website *www.waarneming.nl*.

Soort	Beschermingsniveau*		
	FF	RL	VN
Vogels			
Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	3	-	-
Appelvink (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	3	-	-
Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	3	-	4
Glanskop (<i>Parus palustris</i>)	3	-	5
Grote lijster (<i>Turdus viscivorus</i>)	3	-	-
Ijsvogel (<i>Alcedo atthis</i>)	3	-	5
Kleine bonte specht (<i>Dendrocopos minor</i>)	3	-	5
Kolgans (<i>Anser albifrons</i>)	3	-	-
Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>)	3	-	-
Matkop (<i>Parus montanus</i>)	3	GE	-
Middelste bonte specht (<i>Dendrocopos medius</i>)	3	-	-
Oeverloper (<i>Tringa hypoleucos</i>)	3	GE	-
Sijs (<i>Carduelis spinus</i>)	3	-	-
Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	3	-	4
Waterhoen (<i>Gallinula chloropus</i>)	3	-	-
Wespendief (<i>Pernis apivorus</i>)	3	-	4
Zanglijster (<i>Turdus philomelos</i>)	3	-	-
Planten			
Beenbreek (<i>Narthecium ossifragum</i>)	3	BE	-

* Beschermingsniveau:

FF = Flora- en faunawet; 3 = streng beschermde soort.

RL = Rode Lijst van Nederland; BE = bedreigd, GE = gevoelig.

VN = soort met vaste nestplaats; zie voor categorieën paragraaf 3.2.

4.1.3 Onderzoek Buitenring Parkstad

In het kader van de planvoorbereiding van de Buitenring Parkstad is door Oranjewoud in 2012 een natuurtoets uitgevoerd. Hierin zijn de gegevens van diverse flora- en faunaonderzoeken die voor de Buitenring zijn uitgevoerd, samengebracht. De natuurtoets is geraadpleegd op relevante flora- en faunagegevens voor het plangebied voor verplaatsing van de Kattekoelenvijver (in/of nabij het plangebied, waargenomen tijdens recente onderzoeken).

De onderstaande tabel bevat de beschermde soorten die in de nabijheid van het plangebied zijn waargenomen. Vanwege de grofschaligheid van de meeste kaarten die in het rapport zijn opgenomen, is de exacte waarnemingslocatie niet altijd goed af te lezen. Waar dat wel mogelijk is, is in de tabel aangeven waar de betreffende soort is aangetroffen ten opzichte van het plangebied.

Tabel 3: Vastgestelde beschermde soorten in of nabij het plangebied Kattekoelenvijver tijdens de flora- en faunaonderzoeken voor Buitenring Parkstad (bron: Oranjewoud, 2012).

Soort	Locatie	Beschermingsniveau*		
		FF	RL	VN
Broedvogels				
Boomklever (<i>Sitta europaea</i>)	-	3	-	5
Bosuil (<i>Strix aluco</i>)	-	3	-	5
Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Oostelijk van plangebied op helling	3	-	4
Glanskop (<i>Parus palustris</i>)	-	3	-	5
Grauwe vliegenvanger (<i>Muscicapa striata</i>)	-	3	GE	5
Grote bonte specht (<i>Dendrocopos major</i>)	-	3	-	5
Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	Roode beek bij brug Ubachsweg	3	-	3
Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>)	Kattekoelenvijver	3	-	-
Waterral (<i>Rallus aquaticus</i>)	Kattekoelenvijver	3	-	-
Wilde eend (<i>Anas platyrhynchos</i>)	Kattekoelenvijver	3	-	-
Zwarte kraai (<i>Corvus corone</i>)	-	3	-	5
Zwarte specht (<i>Dryocopus martius</i>)	-	3	-	5
Planten				
Beenbreek (<i>Narthecium ossifragum</i>)	Noordelijk van plangebied	3	BE	-
Grondgebonden zoogdieren				
Das (<i>Meles meles</i>)	Ten oosten van Kattekoelenvijver bijburcht; plangebied is onderdeel van leefgebied	3	-	-
Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	-	2	-	-
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	-	1	-	-
Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	-	1	-	-

Soort	Locatie	Beschermingsniveau*		
		FF	RL	VN
Herpetofauna				
Levendbarende hagedis (<i>Lacerta vivipara</i>)	Bij Breukberg; plangebied is onderdeel van dispersiegebied	2	GE	-

* Beschermingsniveau:
 FF = Flora- en faunawet; 1 = algemeen beschermde soort, 2 = 'overige' soort, 3 = streng beschermde soort.
 RL = Rode Lijst van Nederland; BE = bedreigd, GE = gevoelig.
 VN = soort met vaste nestplaats; zie voor categorieën paragraaf 3.2.

Voor vleermuizen is zowel nagegaan welke soorten voorkomen bij het tracé van de Buitenring Parkstad, als welke functie het gebied voor de betreffende soorten vervuld. Voor de soorten die nabij het plangebied voorkomen, zijn deze gegevens in tabel 4 samengevat.

Tabel 4: Vastgestelde vleermuissoorten in of nabij het plangebied Kattekoelenvijver tijdens de flora- en faunaonderzoeken voor Buitenring Parkstad, inclusief de gebiedsfunctie (bron: Oranjewoud, 2012).

Soort	Gebiedsfunctie	Beschermingsniveau*	
		FF	RL
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Foerageergebied en paarplaatsen	3	-
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Foerageergebied	3	-
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Foerageergebied	3	KW
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Foerageergebied, paarplaatsen en zomerverblijf (direct ten oosten van Kattekoelenweg ter hoogte van kleine vijver)	3	-
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Foerageergebied	3	-
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Foerageergebied	3	-

* Beschermingsniveau:
 FF = Flora- en faunawet; 3 = streng beschermde soort.
 RL = Rode Lijst van Nederland; KW = kwetsbaar.

4.2 Verkennend veldbezoek

Op 21 maart 2013 is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied om een indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen ter plaatste. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd. Daarbij dient te worden opgemerkt dat het tijdstip waarop het veldbezoek heeft plaatsgevonden, gezien de aanhoudend koude weersomstandigheden in het voorjaar van 2013, niet optimaal was voor het daadwerkelijk waarnemen van beschermde soorten. Planten zijn veelal nog niet opnieuw uitgelopen, dieren zijn minder actief of verblijven nog in hun winterverblijfplaats. Voor de beoordeling van de aanwezige biotopen is tijdens het verkennend veldbezoek echter in voldoende mate een indruk verkregen van het plangebied.

Het plangebied bestaat voor een groot gedeelte uit open water. De oevers van de beide vijvers zijn slechts smal en er zijn vrijwel uitsluitend begroeid met bomen (els, wilg en ruwe berk). Langs de grote vijver groeit op enkel plekken ook een smalle rietkraag. Aan de oost- en noordoostzijde van de vijvers is vrijwel direct vanaf de oevers een steile helling aanwezig. Hier zijn o.a. ook grove den en sparren aanwezig, met een tamelijke ruige

ondergroei met veel braam. Voor een groot gedeelte bevindt zich rondom de vijvers een onverhard wandelpad.

Tussen de beide vijvers en de Roode Beek is een bosstrook gelegen. De overheersende boomsoorten zijn hier els en es. De ondergroei bestaat grotendeels uit opslag van jonge bomen en uit braam. Kruiden zijn, vanwege de koude weersomstandigheden, nog niet waargenomen, met uitzondering van enkele uitlopende planten klein hoefblad.

De Roode Beek heeft binnen het plangebied min of meer een tweefasenprofiel. Het smalle zomerbed meandert hierbinnen licht. Het profiel als geheel is nog tamelijk kaal en de begroeiing bestaat voornamelijk uit grassen en enkele pollen pitrus.

Aan de noordwestkant van de brug van de Ubachsweg over de Roode beek is een kleine poel aanwezig direct naast de beek. De poel staat in verbinding met het beekwater. Rondom de poel is gras aanwezig.

Tussen de Roode Beek en de Ubachsweg is wederom bos aanwezig, gedomineerd door eiken. Recent heeft hier kap plaatsgevonden, waarbij alleen de oude, dikke bomen (diameter \geq ca. 70 cm) zijn gespaard. Het kap- en snoeimateriaal is op rillen gezet. Het bos aan de westkant van de Ubachtsberg heeft grotendeels hetzelfde karakter, maar hier heeft geen kap plaatsgevonden. Braam en klimop komen veel voor in de ondergroei.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde soorten waargenomen, met uitzondering van enkele vogelsoorten en de mol (*Talpa europea*). Het betreft de volgende vogelsoorten: aalscholver (*Phalacrocorax carbo*), buizerd (*Buteo buteo*; twee exemplaren jagend), ekster (*Pica pica*), gaai (*Garrulus glandarius*), houtduif (*Columba palumbus*), koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*), pimpelmees (*Parus caeruleus*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*) en zwarte kraai (*Corvus corone*).

Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied.

Afbeelding 7: Linksboven: de grootste visvijver Kattekoelen, rechtsboven: bos tussen Kattekoelen en de Roode Beek. Linksonder: Roode Beek, rechtsonder: bos langs Ubachsweg (foto's: Kragten, 2013).

5 Interpretatie

Interpretatie

Op basis van de gegevens uit het bronnenonderzoek, de waarnemingen tijdens het veldbezoek en de aanwezige terreinkenmerken is in dit hoofdstuk de mogelijke betekenis van het plangebied voor beschermde flora en fauna vermeld.

5.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde plantensoorten binnen het plangebied. Uit het literatuuronderzoek is echter wel het voorkomen van beschermde soorten gebleken in de omgeving van het plangebied. Het betreft de soorten beenbreek (tabel 2, AMvB artikel 75,) grote kaartenbol en kleine maagdenpalm (beide tabel 1, AMvB artikel 75). In de EHS-beschrijving van de provincie Limburg zijn daarnaast de koningsvaren (tabel 1, AMvB artikel 75) en de wilde gagel (tabel 2, AMvB artikel 75) vermeld, maar deze soorten zijn tijdens de provinciale kartering in 2009 niet waargenomen binnen het plangebied.

De kleine maagdenpalm een soort die voorkomt in bosgebied. De beide andere soorten komen voor in open, onbeschaduwde vegetaties. Het plangebied vormt voor de kleine maagdenpalm, zeker gezien het vochtige karakter van de bosdelen rond de vijvers, een geschikte groeiplaats.

5.2 Fauna

Ondanks dat tijdens het veldbezoek slechts een beperkt aantal diersoorten is waargenomen, wordt het plangebied geschikt geacht voor diverse soorten. Per soortgroep wordt kort ingegaan op de te verwachten soorten binnen het plangebied.

Broedvogels

Het plangebied vormt voor diverse vogels (tabel 3, AMvB artikel 75) geschikt broedgebied. In verschillende bomen en struiken in het gebied zijn oude nesten waargenomen. Uit het literatuuronderzoek bleek tevens het voorkomen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats (categorie 1-4) in de nabijheid van het plangebied: buizerd (categorie 4), grote gele kwikstaart (categorie 3), sperwer (categorie 4) en wespendif (categorie 4).

Tijdens het veldbezoek is specifiek gelet op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4). Nesten van roofvogels zijn binnen het plangebied echter niet waargenomen. Wel kan de grote gele kwikstaart bij de brug van de Ubachsweg over de Roode Beek geschikt broedbiotoop vinden. Hier zijn in de beekoeverstenen en keien verwerkt, geschikt als nestplaats voor de grote gele kwikstaart. Tevens kan niet worden uitgesloten dat zich in de bomen binnen het plangebied geschikte nestholten bevinden voor hollenbroeders (categorie 5 vaste nestplaatsen).

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied alleen sporen van de mol (tabel 1, AMvB artikel 75) waargenomen. Naar verwachting zullen meerdere kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten van het plangebied gebruik maken als leefgebied. Te denken valt aan muizensoorten, ree en vos (alle tabel 1, AMvB artikel 75).

Uit het literatuuronderzoek blijkt verder het voorkomen van de das (tabel 3, AMvB artikel 75) en de eekhoorn (tabel 2, AMvB artikel 75) nabij het plangebied. Van de das bevindt zich een bijburcht ten oosten van de Kattenkoelenvijver.

Verblijfplaatsen (burchten, nesten) van de das en de eekhoorn zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen de grenzen van het plangebied. Voor de eekhoorn vormt het plangebied wel geschikt leef- en foerageergebied. Voor de das zal het plangebied van minder grote betekenis zijn. Het plangebied ligt weliswaar vlak bij de bijburcht, maar vormt zelf slechts in beperkte mate geschikt foerageergebied. Dit geldt ook voor de omgeving van het plangebied (ontbreken wormenrijk grasland), vandaar dat uit het

onderzoek van Oranjewoud in 2012 gebleken is dat de burcht niet jaarlijks wordt bewoond.

Daarnaast is in de voorgaande jaren uitgebreid onderzoek verricht naar het voorkomen van vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75) in het zoekgebied voor de Buitenring Parkstad (Oranjewoud, 2012). Nabij het plangebied zijn diverse soorten foeragerend waargenomen. Dit is, vanwege de overgangen van gesloten bosvegetatie naar open water, niet verwonderlijk. Hier is een grote insectenrijkdom en daarmee geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig.

Voor de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zijn in het onderzoek van Oranjewoud (2012) verblijfplaatsen vastgesteld in de omgeving van het plangebied. De verblijfplaats van de rosse vleermuis bevindt zich buiten de begrenzing van het plangebied. Voor de gewone dwergvleermuis blijkt de exacte locatie van de aangetroffen paarpaarplaatsen niet uit de onderzoeksrapportage. Het kan derhalve niet worden uitgesloten dat boomholten binnen het plangebied in gebruik zijn als paarverblijf voor de gewone dwergvleermuis.

Herpetofauna

Bij de Breukberg, ten noorden van het plangebied, komt de levendbarende hagedis (tabel 2, AMvb artikel 75) voor, zo blijkt uit de geraadpleegde literatuur. Binnen het plangebied is deze soort niet vastgesteld. Het plangebied bevat voor de soort alleen in potentie geschikt overwinteringsbiotoop (takkenhopen), open, zonnige vegetaties ontbreken vrijwel geheel. Het plangebied zal dan ook niet gebruikt worden als leefgebied, hoewel het voorkomen van zwerfende exemplaren niet kan worden uitgesloten. Het voorkomen van andere reptielensoorten wordt binnen het plangebied niet verwacht.

Voor amfibieën vormt het plangebied momenteel alleen een geschikt landbiotoop. Geschikte voortplantingswateren zijn niet aanwezig: de beide vijvers bevatten vis en de kleine poel bij de Roode Beek staat in verbinding met de beek, zodat ook hier vis kan voorkomen. Bovendien ontbreekt oever- en watervegetatie in de poel, van belang voor de ei-afzet. Binnen het plangebied zullen derhalve alleen incidenteel zwerfende amfibieën kunnen worden aangetroffen.

Overige beschermde soorten

Voor de soortgroepen vlinders, libellen, kevers en andere ongewervelden is uit het veld- en literatuuronderzoek niet gebleken dat beschermde soorten voorkomen binnen het plangebied. Gezien de aanwezige biotopen in het plangebied en de veelal strikte eisen die beschermde soorten uit deze soortgroepen stellen aan hun leefgebied, wordt niet verwacht dat beschermde vlinders, libellen, kevers of andere ongewervelden voorkomen binnen het plangebied.

6 Effecten voorgenomen ingrepen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de effecten van de voorgenomen ingrepen in het plangebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de plannen voor de beschermde gebieden.

Ten aanzien van de verschillende varianten voor het nieuwe viswater kan worden gesteld, dat hoe groter de oppervlakte van het nieuwe viswater zal zijn, hoe groter de impact zal zijn binnen het plangebied. De varianten zullen in de aanlegfase niet wezenlijk in effecten verschillen, daar voor alle varianten dezelfde werkzaamheden nodig zijn bij aanleg (verwijderen vegetatie, graafwerkzaamheden, omlegging Roode Beek, dempen bestaand viswater).

6.1 Beschermde soorten

Allereerst wordt aandacht besteed aan de effecten die kunnen optreden op beschermde soorten als gevolg van de geplande verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver.

6.1.1 Flora

Binnen het plangebied wordt slechts één beschermde soort verwacht. Het betreft de kleine maagdenpalm (tabel 1, AMvB artikel 75). De soort komt voor onder loofbos op vochtige gronden en kan daarom in vrijwel het gehele plangebied voorkomen. Bij het verwijderen van de vegetatie en de graafwerkzaamheden bij aanleg van de nieuwe vijver kunnen derhalve groeiplaatsen van de kleine maagdenpalm verloren gaan.

6.1.2 Fauna

Binnen het plangebied komen naar verwachting verschillende beschermde diersoorten voor. Het betreft de volgende soorten:

- Broedvogels (tabel 3, AMvB artikel 75), waaronder mogelijk de grote gele kwikstaart (categorie 3) en holenbroeders (categorie 5).
- Das (tabel 3, AMvB artikel 75).
- Eekhoorn (tabel 2, AMvB artikel 75).
- Diverse vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75).
- Levendbarende hagedis (tabel 2, AMvB artikel 75).

Daarnaast vormt het plangebied geschikt leefgebied voor diverse kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75) en kunnen incidenteel algemeen voorkomende, zwervende amfibieën (tabel 1, AMvB artikel 75) voorkomen binnen het plangebied.

Broedvogels

Bij de realisatie van het nieuwe viswater wordt een deel van de aanwezige opgaande vegetatie in het plangebied verwijderd. Deze begroeiing is momenteel voor diverse vogelsoorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geschikt als broedbiotoop. Wanneer de vegetatie verwijderd wordt tijdens het broedseizoen en/of het bestaande viswater gedempt wordt tijdens het broedseizoen, dat globaal duurt van half maart tot half juli, kunnen broedende vogels worden verstoord en legsels verloren gaan.

Binnen het plangebied kan daarnaast de grote gele kwikstaart (vaste nestplaats categorie 3) tot broeden komen. De keien en stenen bij de brug van de Ubachtsweg vormen geschikt broedbiotoop. Bij de omlegging van de Roode Beek zal dit broedbiotoop verdwijnen. Voor de te verwachten holenbroeders binnen het plangebied geldt, dat in het bosgebied ten noorden en oosten van het plangebied voldoende geschikte alternatieve nestlocaties beschikbaar blijven.

Zoogdieren

Hoewel binnen het plangebied diverse zoogdiersoorten voorkomen, zijn voor de strenger beschermde soorten alleen voor de gewone dwergvleermuis mogelijk geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Het gaat daarbij om paarverblijven, die kunnen worden

gevonden in boomholten. Vindt kap van bomen met boomholten plaats, dan kunnen potentiële verblijfplaatsen verloren gaan. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieven beschikbaar voor deze soort om nieuwe paarverblijven te vinden. Hierbij moet worden opgemerkt, dat bij kap van bomen tijdens het paarseizoen (half augustus-eind september) wel per ongeluk bomen kunnen worden omgezaagd waarin vleermuizen verblijven. Vleermuizen zijn overdag niet actief, zodat zij per ongeluk gedood kunnen worden.

Voor de eekhoorn, de das en diverse vleermuissoorten vervult het plangebied momenteel de functie van foerageergebied. Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden zal het gebied minder geschikt zijn om te foerageren. Dit geldt met name voor de eekhoorn, die overdag actief is en kan worden verstoord door de aanwezigheid van mensen en machines. In het omringend bosgebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Voor vleermuizen zullen de oevers van het oude viswater nog dienst kunnen doen als foerageergebied, totdat de nieuwe oevers aanwezig zijn. Daarbij wordt ervan uit gegaan dat de oude vijver pas wordt gedempt, wanneer de nieuwe vijver gereed is. Na gereedkoming van de werkzaamheden kan het resterend bosgebied weer onderdeel uitmaken van het leefgebied van de eekhoorn, de das en vleermuizen. Afhankelijk van de gekozen variant voor het vervangende viswater, zal na gereedkoming van de nieuwe vijver de oppervlakte geschikt foerageergebied zijn veranderd. Voor de eekhoorn en de das is een zo klein mogelijk oppervlakte van het viswater juist gunstig, aangezien er dan meer bosgebied overblijft. Voor vleermuizen is een zo groot mogelijke oeverlengte juist gunstig, aangezien zij juist aan de randen van de vijver hun foerageergebied zullen vinden. Naar verwachting zal echter in alle gevallen voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar blijven binnen het plangebied om te voorkomen dat de momenteel voorkomende soorten verdwijnen.

Herpetofauna

Naar verwachting vormt het plangebied geen onderdeel van permanent leefgebied van strenger beschermde amfibieën- en reptielensoorten. Wel kunnen hier zwervende exemplaren van de levendbarende hagedis voorkomen. Effecten op de soort worden gezien de beperkte betekenis van het plangebied niet verwacht. Incidenteel kan de levendbarende hagedis in de takkenrillen binnen het plangebied een geschikte overwinteringsplek vinden. Wanneer deze rillen worden verwijderd tijdens het overwinteringsseizoen (half oktober-maart) bestaat dan ook een kleine kans dat overwinterende levendbarende hagedissen worden verstoord of gedood.

6.2 Beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied. De beide meest nabij gelegen Natura2000-gebieden Brunsummerheide en Teverenerheide bevinden zich op enige afstand van het plangebied (zie paragraaf 3.3). Eventuele relevante externe effecten van de geplande verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver betreffen een beïnvloeding van het geohydrologisch systeem. Dit kan over grotere afstand leiden tot effecten.

Uit de passende beoordeling die is opgesteld voor de Buitenring Parkstad (Oranjewoud, 2012) is gebleken dat alleen binnen het Natura2000-gebied Brunsummerheide hydrologisch gevoelige habitattypen aanwezig zijn. Deze bevinden zich ten zuiden van het plangebied. De grondwaterstroming in het gehele gebied is noordoostwaarts gericht, wat betekent dat de Brunsummerheide en de gevoelige habitattypen bovenstrooms gelegen zijn van het plangebied Kattekoelenvijver. Beïnvloeding van de hydrologische situatie ter plaatse van de gevoelige habitattypen is daarmee uitgesloten.

Het plangebied is daarnaast geheel aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur, dan wel Provinciale Ontwikkelingszone Groen, waarbij ter plaatse al sprake is van aanwezigheid van de voor het gebied vastgestelde natuurdoeltypen. Ook de bestaande visvijvers maken momenteel onderdeel uit van de EHS.

Bij de verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver zal per saldo geen EHS of POG verloren gaan. Wel zal een verschuiving plaatsvinden in de oppervlaktes van de verschillende natuurdoeltypen. Wanneer wordt gekozen voor variant 1 of 2, dan zal de oppervlakte water ter plaatse enigszins afnemen, waarbij bijvoorbeeld (broek)bos kan ontstaan ter plaatse van de gedempte delen van de bestaande vijver. Wordt gekozen voor

variant 3, dan zal de oppervlakte water binnen het plangebied juist toenemen, ten koste van de aanwezige bostypen.

Daarnaast wordt bij de verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver ook de Roode Beek omgelegd. Deze beek kent een specifiek ecologische functie en valt daarmee eveneens onder de provinciale gebiedsbescherming. Na verlegging zal het beekprofiel en de begroeiing in en langs de beek zich opnieuw moeten ontwikkelen. De huidige beek bevindt zich echter, gezien de relatief recente herinrichting, nog in een relatief jong ontwikkelingsstadium, zodat de effecten beperkt zullen zijn.

Verlegging van de Roode Beek kan echter, daar het een ingreep betreft in het hydrologisch systeem ter plaatse, van invloed zijn op een groter deel van de EHS. Belangrijk daarbij is het effect op het gebied Breukberg, waar hellingveen aanwezig is. In de geohydrologische quickscan die ten behoeve van de variantenstudie is uitgevoerd (Kragten, 2013), is aangegeven, dat bij het ontwerp van de nieuwe Roode Beek het uitgangspunt is gehanteerd, dat de beek hydrologisch gezien geen interactie heeft met het grondwater. Dat betekent dat de beek wordt voorzien van waterremmende/ ondoorlatende oevers en beekbodem. Daarmee heeft de beek geen invloed op het hellingveen binnen de Breukberg.

Het nieuwe viswater kan in potentie wel een interactie hebben met het grondwater en daarmee een effect veroorzaken op het hellingveen in de Breukberg. Dit kan het geval zijn, wanneer de waterremmende/ondoorlatende voorziening van de Roode Beek aansluit op de in de ondergrond aanwezige Brunssum Klei (ondoorlatend), dan wel andere slecht doorlatende beekafzettingen. Of dit het geval is, is momenteel onbekend en dient nader te worden onderzocht.

Overigens dient te worden opgemerkt, dat alle genoemde effecten voortkomen uit de geplande aanleg van de Buitenring Parkstad. Wordt de Buitenring aangelegd, dan is hier tevens sprake van het daadwerkelijk verloren gaan van oppervlakte EHS en het versnipperen van de EHS. Deze effecten zijn hier buiten beschouwing gelaten.

7 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de locatiegegevens die verkregen zijn met het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek, kan worden gesteld dat de voorgenomen verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver nadelige effecten kan hebben voor enkele beschermde soorten. Ook zullen effecten optreden op de Ecologische Hoofdstructuur en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen. De conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen en/of vervolgstappen zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

7.1 Algemeen

Aanvullen met algemeen stukje t.a.v. ontheffing Flora- en faunawet.

7.2 Beschermde soorten

Uit de effectbeoordeling in hoofdstuk 5 is gebleken dat de volgende strenger beschermde soorten negatieve effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver:

- Broedvogels (tabel 3, AMvB artikel 75), waaronder de grote gele kwikstaart (vaste nestplaatsen categorie 3).
- Gewone dwergvleermuis (tabel 3, AMvB artikel 75).
- Levendbarende hagedis (tabel 2, AMvB artikel 75).

Voor de soortgroep vogels (tabel 3, AMvB artikel 75) dienen voorzorgsmaatregelen getroffen te worden om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Wanneer het verwijderen van vegetatie plaatsvindt gedurende het broedseizoen, dan kunnen broedsels verloren gaan. Tijdens het broedseizoen zijn alle vogelnesten streng beschermd en is verstoring van nesten niet toegestaan. Hiervoor is geen ontheffing van de Flora- en faunawet mogelijk. De genoemde werkzaamheden dienen dan ook buiten het broedseizoen, dat globaal duurt van half maart tot half juli, uitgevoerd te worden. Voor de grote gele kwikstaart dient ervoor gezorgd te worden, dat bij het verleggen van de Roode Beek nieuw geschikt broedbiotoop gecreëerd wordt. Dit kan door het plaatselijk aanbrengen van stenen en keien in de nieuwe oevers van de Roode Beek. Het oude broedbiotoop dient hierbij behouden en functioneel te blijven, totdat het nieuwe broedbiotoop beschikbaar is.

Met de genoemde voorzorgsmaatregelen wordt invulling gegeven aan het principe van zorgvuldig handelen conform de Flora- en faunawet en worden de verbodsbepalingen gerespecteerd.

Bij de planning van de werkzaamheden voor verplaatsing van het viswater Kattekoelenvijver dient rekening gehouden te worden met het paarseizoen van de gewone dwergvleermuis (half augustus-eind september). Gedurende deze periode kunnen in boomholten binnen het plangebied gewone dwergvleermuizen verblijven. Bij kap van de bomen kunnen dan individuen worden gedood. Buiten het paarseizoen verblijven gewone dwergvleermuizen in gebouwen, zodat de bomen dan niet bewoond zullen zijn. Kap van bomen dient dus bij voorkeur buiten de periode half augustus-eind september plaats te vinden. Is dat niet mogelijk dan dienen aanwezige holten in te kappen bomen vooraf geïnspecteerd te worden met behulp van een boomcamera. Om de functie van foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied ook gedurende de aanlegfase zoveel mogelijk zeker te stellen, wordt aanbevolen om de bestaande vijver pas te dempen, wanneer de nieuwe vijver gereed is. Indien mogelijk, zou een deel van de oude vijver zelfs pas gedempt kunnen worden, wanneer de oevervegetatie van de nieuwe vijver na één of twee jaar in enige mate tot ontwikkeling gekomen is.

Tenslotte dient bij de planning van de werkzaamheden rekening gehouden te worden met eventueel aanwezige overwinterende levendbarende hagedissen. Binnen het plangebied vormen de aanwezige takkenrillen in het bosgedeelte tussen de Roode Beek en de Ubachsweg geschikte overwinteringsplaatsen. De takkenrillen dienen buiten de overwinteringsperiode (half oktober-maart) te worden verwijderd. Hiermee wordt tevens

voorkomen dat andere hier mogelijk overwinterende dieren (bijvoorbeeld egel) worden verstoord.

Resumerend gelden ten aanzien van de planning van de werkzaamheden de volgende aanbevelingen om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen:

- Rooien van vegetatie uitvoeren in de perioden half juli-half augustus of oktober-half maart.
- Verwijderen van takkenrillen uit bosgebied in de periode half juli-half oktober.
- Werkzaamheden aan de bestaande loop van de Roode Beek in de periode half juli-half maart. Tevens tijdig zorgen voor functioneel, nieuw broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart in de nieuwe beekloop.
- Dempden van het huidige viswater na gereedkoming van het nieuwe viswater. Bij voorkeur dient het dempen pas plaats te vinden, wanneer de vegetatie op de nieuwe oevers enigszins tot ontwikkeling gekomen is.

Wanneer de bovenstaande voorzorgsmaatregelen in acht genomen worden, zijn vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. Er is dan geen ontheffingsaanvraag nodig, aangezien geen verbodsbepalingen worden overtreden.

7.3 Beschermde gebieden

Uit hoofdstuk 6 is gebleken, dat negatieve effecten op de Natura2000-gebieden Brunssummerheide en Teverenerheide als gevolg van het verplaatsen van het viswater Kattekoelenvijver niet zullen optreden. Negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur zijn momenteel echter nog niet uit te sluiten.

De geplande verplaatsing van het viswater kattekoelenvijver leidt per saldo niet tot het verloren gaan van oppervlakte EHS of POG. Wel is sprake van een verschuiving in de oppervlakte van de momenteel aanwezige natuurdoeltypen. Bij keuze voor de varianten 1 of 2 levert dit naar verwachting geen conflicten op met de doelstellingen van EHS en POG. In dat geval kunnen de natuurdoeltypen zich binnen het plangebied immers uitbreiden, daar de oppervlakte viswater kleiner wordt. Bij keuze van variant 3 ontstaat er echter een groter viswater binnen het plangebied, ten koste van aanwezige natuurdoeltypen. Daarbij komt, dat in alle gevallen verlegging plaats moet vinden van de Roode Beek, een waterloop met een speciek ecologische functie.

Tenslotte is momenteel nog niet voldoende inzichtelijk of de verlegging van de vijver van invloed zal zijn op het grondwaterregime van het hellingveen bij de Breukberg. Wanneer de waterremmende / ondoorlatende voorziening van de Roode Beek niet aansluit op de in de ondergrond aanwezige Brunssum Klei dan wel andere slecht doorlatende beekafzettingen, dan kan daadwerkelijk beïnvloeding van het grondwaterregime van het hellingveen optreden. Dit dient nader onderzocht te worden.

Na aanvullend onderzoek naar beïnvloeding van het grondwaterregime wordt aanbevolen om in overleg met de afdeling Landelijk Gebied, Natuur van de provincie Limburg vast te stellen, of de geplande verplaatsing van het viswater mag worden uitgevoerd en welke voorwaarden hieraan verbonden zijn op grond van de vigerende gebiedsbescherming.

PROVINCIE LIMBURG

Viswater Kattekoelenvijver Brunssum

Quickscan flora en fauna

